

zaaknummer 2011-T554 (1)

11 december 2012

De Klachtencommissie voor seksueel misbruik in de R.-K. Kerk van de Stichting Beheer & Toezicht i.z. Seksueel Misbruik in de R.-K. Kerk in Nederland (rechtsopvolger van de Beoordelings- en Adviescommissie van de kerkelijke rechtspersoon Hulp en Recht), verder ook: de Klachtencommissie, geeft op grond van de Procedure Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-K. Kerk (verder ook: de Procedure) het volgende advies inzake de klacht van:

[naam].
geboren op [datum],
wonende te [plaats],
hierna te noemen: klager,
juridisch adviseur: mr. M.L.J. Bomers,

tegen:

[naam],
geboren op [datum] en overleden op [datum],
de persoon over wie geklaagd wordt,
hierna ook te noemen: aangeklaagde,
tijdens zijn leven lid geweest van de Congregatie van de Broeders van
Onze Lieve Vrouwe van Lourdes.

1. De procedure

Het klaagschrift is door de griffie van de Klachtencommissie ontvangen op 20 februari 2012. Op 22 mei 2012 is bij de griffie een inhoudelijke reactie op het klaagschrift ingekomen van broeder [naam], Provinciale Overste van de Congregatie van de Broeders van Onze Lieve Vrouwe van Lourdes.

Op 24 september 2012 heeft te [plaats] een zitting van de Klachtencommissie achter gesloten deuren plaatsgevonden, waarbij de Klachtencommissie was samengesteld uit de onder aan dit advies te noemen leden.

Klager is met zijn vriendin [naam] verschenen en heeft zijn standpunt toegelicht. Hij werd bijgestaan door zijn juridisch adviseur mevrouw mr. M.L.J. Bomers.

Namens de Congregatie is verschenen broeder [naam], Provinciale Overste.

1a. Aanhouding

Tijdens de zitting van de Klachtencommissie is besloten de beslissing op de klacht ten aanzien van aangeklaagde aan te houden, teneinde de juridisch adviseur van klager in de gelegenheid te stellen het door haar met betrekking tot aangeklaagde geleverde steunbewijs voor zover mogelijk aan te vullen.

Op 30 oktober 2012 zijn bij de griffie van de Klachtencommissie aanvullende stukken ingekomen van de juridisch adviseur, te weten de verklaringen van mevrouw [naam], partner van klager, en '[naam]', schrijver van het boek "[naam]".

Op 13 november 2012 is bij de griffie een inhoudelijke reactie op de aanvulende stukken ingekomen van broeder [naam], Provinciale Overste.

2. De klacht

- 2.1. Toen klager vier jaar oud was, werd hij in huize [naam] in [plaats] geplaatst. Huize [naam] kende acht zalen, waar gemiddeld per zaal 20 à 30 jongens aanwezig waren. Iedere zaal stond onder leiding van twee à drie broeders, die regelmatig rouleerden. Toen klager in zaal 6 werd geplaatst, was aangeklaagde één van de zaalbroeders. Nog altijd plaste klager in bed en dat wist aangeklaagde. Omdat klager erg bang was dat hij in zijn bed zou plassen, bleef hij lang wakker. Aangeklaagde zag dat klager niet kon slapen en vroeg klager dan om naar zijn kamer te komen. Toen klager vervolgens op de kamer van aangeklaagde kwam, lag aangeklaagde spiernaakt op zijn bed. Aangeklaagde vroeg klager om zich uit te kleden en naast hem te gaan liggen. Vervolgens moest klager aangeklaagde masturberen en aangeklaagde deed hetzelfde bij klager. De bedscenes bij aangeklaagde speelden zich regelmatig af. Tijdens de zitting van de Klachtencommissie heeft klager aangegeven dat aangeklaagde destijds ‘Vicaris’ was in huize [naam].
- 2.2. Omstreeks [jaar], toen klager net 20 jaar oud was, begon hij te beseffen wat hij in huize [naam] had meegemaakt. Als kind begreep hij dat niet. Nu drong de ernst door van het seksuele misbruik en raakte klager heel ernstig in de put. Klager kreeg neigingen om zelfmoord te plegen. Hij werd opgenomen in een psychiatrische kliniek in [plaats] en werd geplaatst in een gesloten inrichting. Maandenlang is hij in behandeling geweest bij een psychiater. Tegen deze psychiater heeft hij alles verteld wat hem is overkomen. Klager kreeg therapie en vervolgens ging het beter met hem. Toen klager 24 jaar was, trouwde hij met een meisje uit [plaats]. Ze kregen drie kinderen, twee meisjes en één jongen. Klager probeerde uit alle macht een nieuw en goed bestaan op te bouwen voor zijn gezin. De band met zijn vrouw verslechterde echter. Klager heeft haar verteld wat hij in zijn jeugd had meegemaakt, maar zij kon hem geen steun bieden. In [jaar] is klager bij haar weggegaan. Klager ging alleen verder en ging heel hard werken om niet met het verleden bezig te hoeven zijn. Klager kon echter moeilijk zijn draai vinden en wisselde vaak van baan. Zijn eerste vrouw belette na de echtscheiding dat klager contact zou hebben met hun kinderen. Zeventien jaar lang heeft klager zijn kinderen niet gezien. Dit heeft hem veel verdriet gedaan. Op een gegeven moment trouwde klager opnieuw. Na enige tijd kwam hij erachter dat zij vreemd ging. Vervolgens ging klager voor de tweede keer scheiden. Daarna is klager naar de Verenigde Staten vertrokken, op zoek naar geluk. Na vier maanden keerde hij echter alweer terug naar Nederland. Vervolgens is klager teruggegaan naar zijn kinderen en is hij in de buurt van hen gebleven. Hij vond een nieuwe vrouw en trouwde met haar. Na twaalf jaar concludeerden zij dat zij als broer en zus leefden. Ook dit huwelijk werd ontbonden. Inmiddels heeft klager een goede en stabiele relatie met een weduwe en is zijn leven in dat opzicht in een iets rustiger vaarwater terechtgekomen. Sinds een aantal jaren heeft klager gelukkig weer regelmatig contact met zijn kinderen. De worsteling met zijn jeugd blijft echter en is na het bekend worden van het seksueel misbruik in de media in

2010 alleen maar groter en heftiger geworden. Klager is er dag en nacht mee bezig en heeft veel behoefte om zijn ervaringen op te schrijven en te vertellen.

Een belangrijk element is dat klager in zijn jeugd, maar ook daarna in zijn leven zich misbruikt heeft gevoeld en niet is gerespecteerd als mens. Klager heeft niet of nauwelijks een gevoel van eigenwaarde meegekregen.

Klager heeft zich ondanks de moeilijke tijd in huize [naam] en de problemen die hij heeft ondervonden met diverse broeders niet tegen de Rooms Katholieke Kerk gekeerd.

- 2.3. Klager wil erkenning van het seksueel misbruik door de aangeklaagde in huize [naam]. Voorts vraagt hij om excuses van de Congregatie. Deze erkenning en excuses zijn voor klager ontzettend belangrijk. Die moeten hem houvast geven in de rest van zijn leven.

3. Het verweer

Aangeklaagde is overleden en kan geen weerwoord geven.

Broeder [naam], Provinciale Overste van de Congregatie van de Broeders van Onze Lieve Vrouwe van Lourdes, heeft een inhoudelijke reactie gegeven op de klacht van klager.

De Provinciale Overste heeft aangegeven dat hij naar vermogen onderzoek in de archieven van de Nederlandse Provincie heeft verricht en dat hij in contact is getreden met personen die opheldering kunnen geven. Gelet op de ouderdom van de verweten feiten is de informatie die hij vanuit de Congregatie heeft kunnen achterhalen betrekkelijk summier.

Huize [naam] in [plaats] viel onder de verantwoordelijkheid van de Congregatie.

Aangeklaagde heeft in huize [naam] de functie van ‘Vicaris’ (plaatsvervangende overste) vervuld.

Het verwijzen naar andere klachten/meldingen kan uiteraard dienen als steunbewijs voor de klacht van klager. Zeker rekening houdend met de ouderdom van vele klachten van misbruik is het soms moeilijk om steunbewijs te leveren. Toch mag naar de mening van de Provinciale Overste niet zomaar ervan worden uitgegaan dat andere meldingen over eenzelfde aangeklaagde als steunbewijs dienen zonder dat er enige vorm van toetsing van de betrouwbaarheid door de Klachtencommissie en hoor en wederhoor heeft plaatsgevonden.

Gevoelsmatig kan begrip worden getoond voor het feit dat klagers onderling elkaars ervaringen en herinneringen uitwisselen en steun zoeken bij elkaar. Wetenschappelijk onderzoek toont in zijn algemeenheid aan dat mensen die met elkaar praten, regelmatig samen komen, overigens zonder enige kwade opzet, tot een voor hen waar, compleet verhaal komen, waarbij eventuele gaten worden ingevuld door informatie afkomstig van derden en dat daardoor het waarheidsgehalte onzeker is. Los hiervan kan de vraag worden gesteld in hoeverre herinneringen van kinderen van zo’n jonge leeftijd (kleuterleeftijd) betrouwbaar zijn. Nu steeds meer informatie algemeen bekend wordt, zal het voor de Klachtencommissie ook zwaarder worden om de betrouwbaarheid van verklaringen te toetsen.

De inhoud van het klaagschrift heeft de Provinciale Overste zeer getroffen. Het is voor hem telkens opnieuw een klap als een medebroeder beschuldigd wordt van seksueel misbruik. Voor zover de Congregatie bekend is, zijn er geen andere meldingen van seksueel misbruik over aangeklaagde, noch is er andere objectiveerbare informatie bekend die de klacht van klager kunnen ondersteunen.

Met deze inhoudelijke reactie wil de Provinciale Overste echter niet aangeven dat hij geen geloof hecht aan hetgeen klager tijdens zijn verblijf in huize [naam] heeft ervaren.

Integendeel.

De opdracht van de Congregatie is op te komen voor de zwakkeren van de maatschappij. De jongens van het [naam]huis behoorden zeker tot deze groep. Dat klager seksueel is misbruikt in het [naam]huis door meerdere broeders van de Congregatie had nooit mogen gebeuren.

Voor de Congregatie is het niet te bevatten dat hetgeen klager beschrijft heeft kunnen plaatsvinden. Er is niet alleen ernstig misbruik gemaakt van de positie die de betreffende broeders ten opzichte van klager hadden, maar ook van de kwetsbaarheid en de lichamelijke integriteit van klager. Het treft de Provinciale Overste zeer wat voor leed het misbruik bij klager heeft veroorzaakt.

De Congregatie wil de pijn die klager heeft ervaren als gevolg van hetgeen hij heeft moeten ervaren in zijn jeugd erkennen. Indien aangenomen moet worden dat de aangeklaagde de pleger is van het seksueel misbruik dat klager heeft moeten ondergaan dan wil de Provinciale Overste zijn oprechte verontschuldigen aanbieden en spijt betuigen voor hetgeen klager is aangedaan.

4. De beoordeling

- 4.1. Van toepassing is de Procedure Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-.K. Kerk (verder: de Procedure). Volgens artikel 1.3 van de Procedure moet onder seksueel misbruik worden verstaan iedere gedraging waarbij iemand onder dwang of in een afhankelijkheidsrelatie seksuele handelingen moet verrichten ofwel ondergaan ofwel daarvan toeschouwer moet zijn, dan wel seksueel getinte toenaderingen of uitlatingen in welke vorm dan ook moet dulden. Onder dwang wordt onder meer begrepen: fysiek geweld of dreiging daarmee, psychische druk, intimidatie en/of chantage. Verder wordt onder seksueel misbruik ook verstaan het maken van seksueel getint beeldmateriaal van iemand en het gebruiken en doorgeven daarvan.
- 4.2. Niet ter discussie staat dat de door klager gestelde feiten moeten worden gekwalificeerd als seksueel misbruik in de zin van artikel 1.3 van de Procedure.
- 4.3. Er zijn circa 60 jaar verstreken sedert de feiten die klager aangeklaagde verwijt zich hebben afgespeeld. Alleen al door het tijdsverloop en het overlijden van aangeklaagde zijn deze feiten niet meer in detail te onderzoeken. Wél is voor de Klachtencommissie aannemelijk geworden dat klager door aangeklaagde is misbruikt, zoals klager in zijn klaagschrift heeft beschreven. De Klachtencommissie is hiervan overtuigd geraakt door de authentieke wijze waarop en de details waarmee klager zijn verhaal heeft verteld. Voorts heeft de Klachtencommissie kennisgenomen van de verklaring van mevrouw [naam], partner van klager, waaruit blijkt dat klager haar achttien jaar geleden al heeft verteld wat hem met aangeklaagde is overkomen en de verklaring van '[naam]', schrijver van het boek "[naam]", waaruit blijkt dat hij destijds door de 'Vicaris' tezamen met twee andere broeders seksueel is misbruikt. Het is de Klachtencommissie uit de inhoudelijke reactie op het klaagschrift en de inhoudelijke reactie van de overste op de aanvullende stukken gebleken dat aangeklaagde vicaris is geweest in Huize [naam]. Het is dan ook alleszins aannemelijk dat de benaming 'Vicarius' duidt op aangeklaagde. Een en ander in onderling verband en samenhang bezien ondersteunt dit de aannemelijkheid van het seksueel misbruik van klager door aangeklaagde.

- 4.4. Het behoeft geen betoog dat het seksueel misbruik door aangeklaagde met gebruikmaking van misbruik van gezag en in een afhankelijkheidssituatie hoogst kwalijk is geweest.
- 4.5. Gelet op het feit dat aangeklaagde niet meer in leven is, kunnen tegen hem geen maatregelen meer worden genomen. Daarom zal de Klachtencommissie zich bij haar advisering richten op de vermindering van het leed dat klager is aangedaan. De Provinciale Overste heeft daartoe een eerste stap gedaan door ter zitting namens de Congregatie het leed te erkennen en oprecht spijt te betuigen.
- 4.6. Klager heeft vooralsnog niet verzocht om financiële compensatie. Over een eventueel verzoek van klager om financiële vergoedingen kan de Klachtencommissie niet adviseren. Dit behoort niet tot haar taak. Bij een gegrondverklaring van de klacht door de Provinciale Overste zal klager zich voor het verkrijgen van schadevergoeding dienen te wenden tot de Compensatiecommissie.

5. Het advies

De Klachtencommissie adviseert de Provinciale Overste van de Congregatie van de Broeders van Onze Lieve Vrouwe van Lourdes de klacht gegrond te verklaren en zich in te zetten voor (verdere) vermindering van het leed van klager.

Dit advies is vastgesteld op 11 december 2012 door mr. H.J. Schepen, voorzitter, mr. M.P.P.M. Merx en mevrouw drs. Th.M. Bronzwaer, leden, bijgestaan door M.H.J. Materman, griffier, en is ondertekend door de voorzitter.

Tegen dit advies is geen hoger beroep mogelijk. Wel bestaat voor klager, aangeklaagde en de (gemachtigde van de) kerkelijke gezagsdrager ingevolge artikel 20 van de Procedure de mogelijkheid binnen twee weken na ontvangst van dit advies schriftelijk bezwaar in te dienen indien er naar zijn of haar oordeel een algemeen beginsel van behoorlijke klachtbehandeling is geschonden.

Op grond van art. 18.5 van de Procedure wordt dit advies binnen twee weken nadat het is vastgesteld bij aangetekend schrijven aan de Provinciale Overste en aan klager verzonden.

Op grond van art. 21.1 van de Procedure stelt de Provinciale Overste binnen dertig dagen na ontvangst van dit advies klager schriftelijk en gemotiveerd op de hoogte van de beslissing die hij naar aanleiding van dit advies geeft genomen.

Op grond van art. 21.3 aan de Procedure geeft de Provinciale Overste daarbij de mogelijkheden van bezwaar en beroep aan.

Op grond van art. 21.4 van de Procedure ontvangt de Klachtencommissie een afschrift van de beslissing van de Provinciale Overste.